

AZ LMBTQ+ PSZICHOLÓGIA AKTUÁLIS KÉRDÉSEI

A MAGYAR PSZICHOLÓGIAI TÁRSASÁG
LMBTQ SZEKCIÓJÁNAK KONFERENCIÁJA

BUDAPEST
2018. MÁJUS 11-12.

A konferencia helyszíne ::

**Villányi úti Konferenciaközpont,
1114 Budapest, Villányi út 11-13.**

A szervezőbizottság::

Németh Ádám
Ritter Andrea
Könyves-Tóth Laura
Joó Mária Nóra
Lászlóffy Julianna

A konferencia helyszínének megközelíthetősége ::

Tömegközlekedéssel ::

A Nyugati pályaudvarról 6-os villamossal vagy a 3-as majd 4-es metróval a Móricz Zs. körtérig, innen 61-es vagy 17-es villamossal a Villányi úton a Tas vezér u.-ig (egy villamosmegálló). A Keleti pályaudvarról a 4-es metróval a Móricz Zs. körtérig, innen 61-es vagy 17-es villamossal a Villányi úton a Tas vezér u.-ig (egy villamosmegálló).

A Déli pályaudvarról 61-es vagy 17-es villamossal a Móricz Zs. körtér felé a Tas vezér u.-ig.

Parkolás ::

A Villányi úton illetve a Feneketlen tó környékén, valamint a Budafoki útról nyíló utcákban fizető és ingyenes parkolási lehetőség egyaránt van.

Szálláslehetőségek ::

Hotel Danubius Flamenco :: Tas vezér u. 7.

Classic Hotel :: Zólyomi u. 6/b.

Kis Gellért Guesthouse :: Otthon u. 14.

A kerületben több szálloda és apartman is van, de csak a felsorolt helyeken van a konferencia idejére szálláslehetőség

Étkezés ::

A környéken több étterem, pizzázó, McDonalds, KFC és egyéb (kínai, főzelékbár stb.) étkezési lehetőség is van, többnyire az egy villamosmegállónyira található Móricz Zs. körtéren és a Bartók B. úton.

Előszó

Amikor 2013-ban megalapítottuk a Magyar Pszichológiai Társaság LMBTQ szekcióját, egyben pszichológiatörténelmet is írtunk. Az MPT akkori és mostani vezetősége azóta is ugyanúgy támogatja munkánkat. A mai napig fontosnak tartja, hogy a hazai szakmai élet naprakész tudást kapjon a pszichológia e gyorsan fejlődő ágáról, és a segítő szakemberek értesüljenek a nemzetközi trendekről.

Az alakuló üléshez 27-en csatlakoztak, szakemberek és érintettek egyaránt, ami azt mutatta, hogy mennyire közös ügyünk az LMBTQ pszichológia bevezetése és alkalmazása Magyarországon. Ideje volt, mert miközben az LMBTQ+ emberek körében fokozódott az igény a felkészült segítőkre, addig a pszichológusok és mentálhigiénés szakemberek sokszor tájékozatlanok voltak ezen a területen. Az LMBTQ szekció az oktatást, előadások tartását, könyvek és cikkek publikálását, a kutatást, valamint a társadalom szemléletformálását, a nemzetközi kapcsolattartást tartja legfontosabb céljának. Ugyancsak lényeges a kölcsönös információátadás: a szakemberek ismerjék az LMBTQ pszichológia mai elméleteit és terápiás módszereit, de legyenek tisztában az LMBTQ szubkultúra jellegzetességeivel is, ismerjék azokat a kihívásokat, amelyek e kisebbség tagjait éri a társadalmon belül. De ez fordítva is érvényes: az LMBTQ közösség tagjai szintén legyenek tisztában a ma elérhető terápiás lehetőségekkel, és azok pszichológiai hátterével. Ehhez segítenek hozzá az LMBTQ civilekkel való együttműködések, amelyekre ezen a konferencián is hangsúlyosan odafigyelünk.

A szekciót a megalakulása után azonnal felvették az Amerikai Pszichológiai Társaság Nemzetközi LGBTI Hálózatába (*Ipsynet; American Psychological Association, International Psychology Network for Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender and Intersex Issues*), melynek a mai napig aktív tagja, ebből a szervezetből érkezett a konferencia egyik meghívott előadója is. A szoros együttműködés eredményeként adtuk ki az Amerikai Pszichológiai Társaság Útmutóját, amely iránymutatás a klinikusok, pszichoterapeuták számára az LMBTQ kliensekkel folytatott klinikai munkához. Szekción tagjai elhivatott szakemberekként minden fórumon képviselik a ma nemzetközileg is elfogadott affirmatív szemléletet, amely évről évre erősebben érvényesül a hazai szakmai értékrendben is, és nagy változást jelent az LMBTQ emberek támogatásában. Ehhez nagy segítséget jelent az APA hivatalos állásfoglalása, az Útmutató használata is.

A mostani konferencia ennek az öt évnek egyfajta összegzése. Az előadásokkal érzékeltetni szeretnénk volna az LMBTQ+ pszichológia sokszínűségét, területeinek fontosságát. Hallani fognak majd az alapokról, az egészségpszichológiáról, az egyén, a család és a közösség problémáiról. Fontos volt, hogy bemutassuk az egészen különleges és új elméleteket, például az autizmus és a transzneműség összefüggéseit vagy a mostanában egyre közkeletűbb queer elméletet, a feminista nézőpontokat. Igyekeztünk az aktívan gyógyító szakembereknek is tudást nyújtani mind a terápiás megfontolások megismertetésével, mind pedig workshopok tartásával. Mind ezt kiegészíti majd az LMBTQ civil szervezetek jelenléte, amelyeket nem titkoltan azért hívtunk meg, hogy a szakemberek tisztában legyenek létezésükkel, és ha kell, ezen a területen is tájékozottak legyenek.

Lesz tehát elmélet és gyakorlat, mindenki meg fogja találni az őt érdeklő előadásokat. A konferenciát örömmel szerveztük, és örömmel mutatjuk meg az érdeklődő szakembereknek.

Budapest, 2018. április

Dr. Ritter Andrea, a szekció alapítója és elnöke

Program ::

1. nap • 2018. május 11., péntek

08.00 – 09.00 Regisztráció

MEGNYITÓ

09.00 – 09.10 Elnöki köszöntő – Kiss Enikő, az MPT elnöke

09.10 – 09.20 Köszöntő, a szekció eddigi történetének bemutatása – Ritter Andrea, az LMBTQ szekció elnöke

09.20 – 09.30 A konferencia bemutatása – Németh Ádám szervező

09.30-13.45 • PLENÁRIS ELŐADÁSOK

ELMÉLETI ÉS TERÁPIÁS ALAPOK • Szekcióelnök: Ritter Andrea

09.30 – 10.00 Lászlóffy Julianna: Az LMBTQ pszichológia elméleti és terápiás alapjai serdülő és fiatal felnőttkorban.

10.00 – 10.30 Németh Ádám: LMBTQ Affirmatív terápiás fogalmi alapozó és kitekintés a magyarországi helyzetre.

10.30 – 11.30 Skinta, Matthew D., ABPP: Fókuszban az LMBTQ pszichoterápia: kurrens kutatási eredmények gyakorlatba történő átültetésének fontossága (Specialising in LGBT Psychotherapy: The importance of Incorporating Research into Practice) (angol nyelvű előadás)

11.30 – 12.00 • SZÜNET

PLENÁRIS ELŐADÁS FOLYTATÁS • Szekcióelnök: Németh Ádám

12.00 – 12.45 Tímár Eszter: Mit kezdünk a queerrel?

12.45 – 13.45 Segítő szolgáltatások tapasztalatai LMBTQ+ kliensekkel (Meleg Háttér Információs és Lelkiségegy Szolgálat, Kék Vonal Gyermekkrízis Alapítvány – Lelkiségegy-vonal, Anonym AIDS Tanácsadó Szolgálat – Karolina Rendelő, Pipa Alapítvány – LMBT mediáció)

13.45 – 15.00 • EBÉDSZÜNET

15.00– 16.30 • SZEKCIÓELŐADÁSOK

1. Az LMBTQ pszichológia területei

SZEKCIÓELNÖK: HOYER MÁRIA

15.00 – 15.30

Borgos Anna: Anyaszerepek a szivárványcsaládokban

15.30 – 16.00

Rózsa Krisztián: Interszekcionalitás a gyakorlatban: pszichológiai segítő munka LMBT+ menedékkérőkkel, menekültekkel és bevándorlókkal

16.00 – 16.30

Turai Katalin Ráhel: A biszexuális társadalmi megközelítései

2. Modern megközelítések

SZEKCIÓELNÖK: KÖNYVES-TÓTH LAURA

15.00 – 15.30

Máriási Dóra, Vida Katalin: Kritikai pszichológiai és feminista szempontok a pszichológusi munkában

15.30 – 16.00

Kuszing Gábor: Feminista adalékok az LMBT+ emberekkel való munkához

16.00 – 16.30

Halász Sára: A mainstream pornográfia hatása a leszbikus nők életére és szexualitására

16.30 – 16.45 • SZÜNET

16.45 – 18.15 • A magyarországi civil szervezetek bemutatkozása – kerekasztal

- ❖ Budapest Pride
- ❖ Debrecen Pride
- ❖ Háttér Társaság
- ❖ Keresztények a Melegekért
- ❖ Labrisz Leszbikus Egyesület
- ❖ LMBTQ gyermekek szülei és támogatói
- ❖ Magyar LMBT szövetség
- ❖ Mozaik
- ❖ Szegedi LMBT Közösségért Csoport
- ❖ Szimpozion Egyesület
- ❖ Transvanilla Transznemű Egyesület

2. nap • 2018. május 12., szombat

09.00-13.00 • PLENÁRIS ELŐADÁSOK

AZ APA ÚTMUTATÓ HASZNÁLATA KÉT ORSZÁGBAN • Szekcióelnök: Németh Ádám

09.00 – 09.45 Lányi Katalin, Hazag Anikó: Útmutató a meleg, lesbikus, biszexuális, transznemű és gender non-konform kliensekkel folytatott pszichológiai munkához

09.45 – 10.45 Juan Nel: A pszichológia vezető szerepe a szexuális- és genderdiverzitás megismerésének fejlődésében. (Psychology Providing Leadership in Advancing Understanding of Sexual and Gender Diversity) (angol nyelvű előadás)

10.45 – 11.15 • Szünet

NEM-HETEROSZEXUÁLIS ÉS/VAGY NEM CISZNEMŰ IDENTITÁSOK – OKTATÁS,
EGÉSZSÉG ÉS SPECIÁLIS KIHÍVÁSOK • Szekcióelnök: Borgos Anna

- 11.15 – 12.00 Költő András: Az LGBT+ egészségparadoxon
- 12.00 – 12.45 Hevesi Krisztina: Szexuális felvilágosítás az
LGBTQ fiatalok körében
- 12.45 – 13.30 Bereczky Tamás: „Megmondta az anyukám is, hogy
rossz vége lesz” (Mit művelnek a rossz buzik?)

13.30 – 14.30 • Ebédszünet

14.30 – 16.00 • SZEKCIÓELŐADÁSOK

**1. Családok segítése - szempontok,
specifikus kihívások**

SZEKCIÓELNÖK: BORGOS ANNA

14.30 – 15.00

Faix-Prukner Csilla: Affirmatív
pár- és családterápiás szempon-
tok LGBTQ párokkal és szivar-
ványcsaládokkal való munkában

15.00 – 15.30

Hoyer Mária: A nemi szerepvál-
tozás okozta krízisek a családban

15.30 – 16.00

Horváth Éva: Hogyan ismerjük
fel a párkapcsolati erőszakot az
LGBT kapcsolatban és miként
segítsünk?

**2. Klinikai és terápiás szemelvények a
transzneműség területéről**

SZEKCIÓELNÖK: FUCHS ÁGNES

14.30 – 15.00

Németh Krisztina: Nemi identi-
tás, nonkonformitás és autizmus
spektrum állapot

15.00 – 15.30

Főglein Karola: Pszichológusi
munka transznemű személyekkel

15.30 – 16.00

Berkes István, Ritter Andrea, Hi-
dasi Barnabás: Szülők és transz-
szexuális gyerekeik együtt – egy
tematikus csoport bemutatása

16.00 – 16.15 • Szünet

16.15 – 17.45 • MŰHELYEK

LÁSZLÓFFY JULIANNA, NÉMETH ÁDÁM: Lépések az affirmatív segítői működés felé – egy önismereti gyakorlat bemutatása

JOÓ MÁRIA NÓRA, RITTER ANDREA: Szivárványszín életutak... LGBTQ esetek (leszbikus, meleg, biszexuális, transz és queer emberek) esetmegbeszélő és szupervíziós műhely segítő szakemberek számára

17.45 – 18.15 • ZÁRÁS

KONFERENCIAZÁRÁS NAGYCSOPORT FORMÁBAN • Vezeti: Németh Ádám és Ritter Andrea

Az előadásokkal, műhelyekkel párhuzamosan, a konferencia teljes ideje alatt a pénteki napon bemutatkozó, az LGBTQ emberekkel foglalkozó civil szervezetek képviselőivel találkozhatnak a helyszínen felállított standoknál is.

AZ ELŐADÁSOK ABSZTRAKTJAI ILLETVE AZ ELŐADÓK BIOGRÁFIÁJA ABC SORRENDEN

BERECZKY TAMÁS: „MEGMONDTA AZ ANYUKÁM IS, HOGY ROSSZ VÉGE LESZ” (MIT MÚVELNEK A ROSSZ BUZIK?)

A szexuális kontextusban folytatott szerhasználat, máshogy fogalmazva a szexuális együttlét során és azzal párhuzamosan folytatott szerhasználat témája 2014 óta foglalkoztatja intenzívebben mind az MSM közösségeket, mind pedig a betegségmegelőzésben és ártalomcsökkentésben dolgozó szakembereket és epidemiológusokat. A „chemsex” vagy „party and play”, magyarul „cuccozás” vagy „partizás” Magyarországon is elterjedt a melegközösségekben, ugyanakkor láthatatlanabb és látensebb, mint más európai országokban.

Előadásom során áttekintem a chemsex jelenség legfontosabb jellemzőit és a rendelkezésre álló, egyre növekvő irodalom segítségével megkísérlem queer-életi (Bersani) szempontból és pszichoanalitikusan (Cairns, Stuart) keretezni azt. Felhívom a figyelmet arra, hogy a szerhasználat hagyományos része a melegkultúrának (Race) illetve hogy az ennek elfedésére kialakult homonormatív narratívák hogyan vezetnek fokozott szorongáshoz (majd újabb szerhasználat) a közösség egyes tagjai esetében. Bemutatom a Magyarországon kívül, elsősorban az Egyesült Királyságban és Németországban leírt és gyakorolt ártalomcsökkentési módszereket és ezek sajátosságait, különös tekintettel arra a körülményre, hogy a chemsex esetében atipikus szerhasználatról van szó, ami azonban ugyanolyan kockázatot hordoz, mint a hagyományosabb formák.

A szerhasználat és az extrém vagy szokatlanabb szexuális gyakorlatokat (barebacking, öklözés, szerepjátékok, szado-mazochisztikus gyakorlatok), a csoportszex és az ezzel párosuló csoportos szerhasználatot a kisebbségi stressz (Meyer, Herek) szempontjából vizsgálom, és rámutatok a rituális viselkedési protokollok paradox közösségépítő erejére (Hickson, Frederick, Race). Két jellemző homonormatív narratíva bemutatásával rámutatok a melegközösség tagjaiban tapasztalt, internalizált konfliktusra és ezek pszichodinamikai következményeire. A szerhasználat jelenlegi morális pánikkal és hiányos információkkal átitatott narratíváiban rámutatok néhány diszkurzív ellentmondásra, illetve a narratíva és a büntetésorientált reakciók értelmetlen és kontraproduktív voltára, illetve javaslatot teszek a gyönyörrel, a kapcsolatokkal, a homofóbiával és a sorstárs támogatással kapcsolatos elveink újragondolására.

BERECZKY TAMÁS (berezky@berezky.hu)

Ötven éves. Az European AIDS Treatment Group és az Európai Páciensakadémia kommunikációs vezetője. Korábban az EATG elnökségének tagja volt, illetve az Európai HIV/AIDS Civil Társadalmi Egyeztető Fórum társelnökéként dolgozott. Eredeti végzettsége szerint nyelvész és pszichológus, illetve pszichodráma-csoportvezető. PhD disszertációjának témája a páciensszervezetek szerepe és jelentősége az egyéni megküzdésben és a demokrácia fejlesztésében Európában.

Az UNAIDS és az ECDC tanácsadójaként dolgozik, kutatási témái a HIV, a hepatitisz C, meleg és más férfiak, akik férfiakkal szexelnek, ártalomcsökkentés és droghasználat, egészségpolitika és aktivizmus.

Tamás 2003 óta él HIV-vel, egy lánygyermek édesapja, Budapesten és Berlinben lakik. Munkái egy része itt található:

<https://tatk.academia.edu/TamasBereczky>

BERKES ISTVÁN, RITTER ANDREA, HIDASI BARNABÁS: SZÜLŐK ÉS TRANSZSZEXUÁLIS GYEREKEIK EGYÜTT – EGY TEMATIKUS CSOPORT BEMUTATÁSA

Egy LMB gyereknek is nehéz előbújni, hát még a transznemű fiatalnak. Az előbújást mindig családi krízis követi, de a transz fiatal családjáé még gyereke addig hitt nemének megkérdőjelezésével is megküzd. Úgy tűnik, mint egy elképzelt drámában, mindenki elbeszél egymás mellett, totális a félreértés mindkét oldalról. Ilyen esetben van tehát a legnehezebb coming out és elfogadás.

A PIPA Alapítvány egy nyertes pályázat segítségével éppen ezért azt tűzte ki célul, hogy 18 év alatti transz fiataloknak és szüleiknek tart közösen csoportot, a családi monodrámát feloldva és csoportos feldolgozásá alakítva. Azt feltételeztük, hogy ha több szülő beszél több gyerekkel, akkor mindenki jobban és hamarabb megérti majd egymást. A hipotézis igazolódott, a csoporton óriási ráébredések, felismerések születtek. Mivel több szülő és több gyerek rakta össze tapasztalatait, a sok egyéni sors egy közös megértést eredményezett. A szülők elkezdték érteni, mit akar mondani a gyerekük és miért olyan rejtőzködő, a gyerekek pedig azt látták, hogy szüleik nem ellenük vannak, inkább megértésre vágyó, aggódó felnőttek. Mindenki rájött, hogy érdemes egymás felé fordulni, a kommunikáció nagyhatalom. A csoport tematikája a coaching eszköztár segítségével alakult ki, hogy az önismereten túl a szülők és gyerekeik kapcsolata is erősödjön, a folyamat strukturált eredményre vezessen. A segítő szakmában ez a kezdeményezés egyedi volt és teljes sikerrel zárult. Folytatni kellene...

Jelen prezentációban szó esik majd a csoporttematika kidolgozásáról, az ott történt folyamatokról és az eredményekről.

BERKES ISTVÁN (berkesist@gmail.com)

Life coach/business coach, kommunikációs szakember, szocioterapeuta, művészetterapeuta. A korábbi években mint szocioterapeuta és művészetterapeuta dolgozott egy pszichiátriai osztályon, majd az USA-ban önkéntesként egy évig pszichiátriai betegek felügyeletét és csoportos foglalkoztatását vezette egy rehabilitációs intézményben. Kommunikációs szakemberként üzleti területen prezentációs tréningeket tart, illetve különböző szintű vezetőknek nyújt segítséget, coaching technikát használva. Munkája sokrétű, hiszen vállalati tanfolyamokon angol nyelvtanítást, illetve szakfordításokat is végez. A PIPA Alapítvány kuratóriumi tagja.

RITTER ANDREA (dr.ritter.andrea@gmail.com)

PhD., klinikai szakpszichológus, pszichoanalízis-kutató. Szakterületei: globalizáció, a globalizáció és az információs társadalom okozta pszichés változások, a transzgenerációs traumák pszichoanalitikus megközelítései, a különböző szexuális orientációk mai elméleti és pszichoterápiás magyarázatai. Számos tanulmány és a Melegek, Ismeretlen ismerősök a 21. században, Pszichológiai tanulmányok (2014) című könyv szerzője. E témában az ELTE óraadója és tereptanára. A Magyar Pszichológiai Társaság LMBTQ Szekciójának alapítója és elnöke, az Amerikai Pszichológiai Társaság Nemzetközi LMBTI pszichológiai hálózatának magyar képviselője. Magánrendelést folytat Budapesten, ahol több évig LMBTQ elméleti szemináriumot és esetmegbeszélő csoportot vezetett. A PIPA Alapítvány elnöke.

HIDASÍ BARNABÁS (hidasi.barnabas@gmail.com)

Tizenkét éve transzjogi aktivista, ezen belül kiemelt területe az egészségügy. A Transvanilla Transznemű Egyesület elnöke, a TransReform egészségügyi és jogi program vezetője.

Kutatásai:

„Transzszexuálisok helyzete Magyarországon 2012”

Magyar és angol nyelven megjelentek:

Hidasi Barnabás: TransCare - A transz embereket egészségügyben érő diszkrimináció dokumentálása Magyarországon (2015)

Barnabas Hidasi: Transcare - Documentation of discrimination in the field of health of trans people in Hungary (2015)

Gróber Dóra - Hidasi Barnabás: TransParenting - a transz emberek szülői helyzetének dokumentálása Magyarországon (2017)

Dóra Gróber - Barnabás Hidasi: Transparenting - Documentation of the parenting situation of trans persons in Hungary (2017)

BORGOS ANNA: ANYASZEREPEK A SZIVÁRVÁNYCSALÁDOKBAN

Az utóbbi évtizedekben számos pszichológiai és szociológiai kutatás zajlott az azonos nemű szülőség lehetőségéről, sajátosságairól, hatásairól. Ezek a vizsgálatok hivatkozási alapként szolgálnak az ezzel kapcsolatos társadalmi vitákban is a szülők „alkalmasságát”, illetve a gyerekek személyiségét, identitásfejlődését, kötődési mintáit, pszichológiai sérülékenységét illetően. Az előadás első része bemutatja a lesbikus szülőséggel és családokkal kapcsolatos klasszikus és újabb nemzetközi kutatásokat, kitérve ezek kritikáira is. A prezentáció másik részében a témában az utóbbi években folytatott magyarországi vizsgálatokról, köztük egy saját kutatásról számolok be, amely strukturált interjúkérdések nyomán vizsgálta a „társanyák” (nem biológiai anyák) pszichológiai és társadalmi státuszát lesbikus párok által alapított családokban. Kérdéseim egyfelől a családi rendszeren belüli szerepekre, a család önképére, másfelől a társanyák külvilág felé irányuló kapcsolataira, tapasztalataikra, láthatóságukra irányultak. A korábbi kutatásokat mege-

rősítve, a válaszok kiegyensúlyozott feladatmegosztásról és szerepekről tanúskodtak. Ami a társányák helyzetét egyértelműen bizonytalanabbá és sérülékenyebbé teszi, mindenekelőtt a jogi rendezetlenség, a társadalmi láthatóság hiánya és esetenként a tágabb család támogatásának elégtelensége. A család (ön)képét és működését illetően, a leszbikus anyák és családjaik felforgatják a bináris nemi szerepekre épülő szülőség képzeteket, miközben sok szempontból teljesen „hagyományos” értékek és életmód szerint funkcionálhatnak.

BORGOS ANNA (borgosanna@gmail.com)

(PhD) Pszichológus, genderkutató, az MTA Kognitív Idegtudományi és Pszichológiai Intézetének tudományos munkatársa, az Imágó Budapest folyóirat főszerkesztője. A Pécsi Tudományegyetem Elméleti Pszichoanalízis programján doktorált. Kutatási területe a huszadik század eleji, elsősorban az irodalomhoz és a pszichoanalízishez kapcsolódó nők életműve és a szexuális kisebbségek helyzete és története. A Labrizs Leszbikus Egyesület alapító tagja és az egyesület által kiadott önéletrajzi kötet (Előhívott önarcképek) és interjúkötet (Eltitkolt évek) szerkesztője. Saját könyvei: Portrék a Másikról (2007), Nőírók és írónők (Szilágyi Judittal, 2011), Nemek között (2013).

FAIX-PRUKNER CSILLA: AFFIRMATÍV PÁR- ÉS CSALÁDTERÁPIÁS SZEMPONTOK LMBTQ PÁROKKAL ÉS SZIVÁRVÁNYCSALÁDOKKAL VALÓ MUNKÁBAN

A szivárványcsaládok számának növekedésével, az LMBTQ identitások láthatóbbá válásával párhuzamosan a pár- és családterapeuták egyre gyakrabban találkoznak munkájuk során a normatívától eltérő pár- és családi kapcsolatokkal. Bár a problémafelvetések sok szempontból azonosak a heteroszexuális/cisznemű identitású személyek kapcsolataiban megjelenőkkel, mégis van néhány meghatározó, elsősorban a társadalom által közvetített általános elvárásokból adódó tényező, amire érdemes hangsúlyt fektetnünk.

Az előadás rövid áttekintését nyújtja egy széles spektrumú területnek, elsősorban pár- és családterápiás szempontokból. Az affirmatív, azaz bármely, akár a normatívától eltérő identitás és kapcsolati struktúra, családrendszer kialakítását egyenrangúként támogató terápiás munkamód szempontjából releváns kérdéseket járjuk körbe. Foglalkozunk azzal, mit eredményez a párkapcsolati vagy családterápiás térben, amikor a pár eltér a normatívától. Mire érdemes figyelnünk akkor, ha meleg, leszbikus, biszexuális vagy transznemű vagy genderqueer identitású emberekkel dolgozunk a családterápia módszerével? Vannak-e közös pontok, melyek a nemi és szexuális diverzitás teljes spektrumára egyaránt érvényesek?

Az affirmatív modell hangsúlyt helyez a társadalmi hetero- és cisznormativitásból származó kisebbségi stressz hatásaira, ezek tudatosítására és az ezzel szembeni reziliencia kialakítására. A modell és a kisebbségi stressz fogalmának összefoglalása mellett az előadás olyan témákat vázol fel, melyek mentén eredményesen alkalmazható a pár- és családterápia rendszerszemlélete.

FAIX-PRUKNER CSILLA (faixpruknercsilla@gmail.com)

Pszichológus, pár- és családterapeuta. Szakmai érdeklődésének középpontjában az LMBTQIA+ identitások, a társadalmi nemi szerepek, valamint a szomato-pszichoterápia áll. A normatívától eltérő szexuális és nemi identitások témájában 2008-tól a Háttér Társaságnál képződött tovább. Jelenleg a Háttér Információs és Lelkiségi Szolgálatának szupervizora. A londoni Pink Therapy nyári egyetemén részt vett a terapeutáknak szervezett nemi és szexuális diverzitás továbbképzésen. Közreműködött a Háttér Személyes Segítő Szolgálat szakmai kialakításában és vezetésében, valamint a Szivárványcsaládokért Alapítvány létrehozásában, melynek jelenleg kurátora. Tagja a Magyar Családterápiás Egyesületnek és a Magyar Szomato-Pszichoterápiás Egyesület tanulmányi bizottságának.

FŐGLEIN KAROLA: PSZICHOLÓGUSI MUNKA TRANSZNEMŰ SZEMÉLYEKSEL

A transzneműség napjainkban egyre gyakoribb témává válik, leginkább a különböző diszkriminatív gyakorlatok, és a nem- és névváltási eljárás kapcsán. Önkéntesként a Transvanilla Transznemű Egyesület szervezésében transz személyekkel dolgozom, önszolgáltató csoport formájában. A csoport működését és a transz emberekkel folytatott pszichológiai munka tapasztalatait szeretném megosztani előadásom során, érintve az alapfogalmakat, a felmerülő transzspecifikus témaköröket, nehézségeket, amelyekre érdemes külön figyelmet fordítani a transz személyekkel folytatott munka során.

FŐGLEIN KAROLA (kafoglein@gmail.com)

2017 januárjában végzett az ELTE-n, szexuálpszichológiai szakpszichológusként. Szakdolgozatát a transzneműség és az identitásfejlődés témakörében írta, ennek kapcsán ismerte meg a Transvanilla Transznemű Egyesületet, melynek munkáját önkéntesként segíti: transz embereknek tart önszolgáltató csoportot. A csoportok összetétele nagyon vegyes, így a fiatal felnőttektől egészen az idős korosztályig rendkívül különböző háttérű emberekkel dolgozik. Emellett magánrendelésen fogad transznemű személyeket.

A pszichológián belül a midfullness-, a rendszerszemléletű-, a kognitív- és viselkedésterápiás irányzatok, valamint Jung nézőpontja állnak hozzá a legközelebb.

Ars poetica: „Célom, hogy a páciensem olyan lelkiállapotba hozzam, amelyben elkezd kísérletezni a saját természetével – a folyékony, változás és növekedés állapotába, ahol semmi sem örökre kötött és reménytelenül kővé dermedt.” C. G. Jung, 1929.

HALÁSZ SÁRA: A MAINSTREAM PORNOGRÁFIA HATÁSA A LESZBIKUS NŐK ÉLETÉRE ÉS SZEXUALITÁSÁRA

A milliárd dolláros pornográfiaipar legnagyobb fogyasztói csoportja a 12-17 év közötti fiúk, a világ legtöbb látogatott pornográfia oldalán pedig 2016 és 2017 legkeresettebb kulcsszava a „leszbikus” volt. Milyen hatással van a leszbikus nők megítélésére, biztonságára és szexualitásuk alakulására a „leszbikus pornó” abban a heteronormatív társadalomban, ahol a pornó az első számú felvilágosító eszköz? Mik a leszbikus pornó bevett elemei, és mit üzennek erőszakról, női szexualitásról és a férfiak szerepéről a leszbikus szexben? Hogyan hat az egyre inkább szexualizált vizuális kultúra a testképre és az intimitásra, az empátiára való képességre? Az előadás ezekre a kérdésekre keres választ a leszbikus pornó tartalmának, gyártása körülményeinek, a pornóipar gazdasági működésének és a szexualitás kultúrájának elemzésén keresztül.

HALÁSZ SÁRA (sarihalasz@gmail.com)

Egyéni tanácsadó, önismereti csoporttréner, a PATENT Egyesület munkatársa. Rendszeresen tart workshopokat és előadásokat, szakterülete a pornókultúra térnyerése, a szex- és szépségipar káros hatásai, Támogató csoportokat szervez és egyéni tanácsadást folytat szexuális erőszakot túlélt nők számára. A Turn Me On szexuális felvilágosító projekt koordinátora.

HEVESI KRISZTINA: SZEXUÁLIS FELVILÁGOSÍTÁS AZ LMBT FIATALOK KÖRÉBEN

A szexuális felvilágosítás magyarországi szemléletét napjainkban még mindig a hatvanas évek orvosi modelljének irányelvei határozzák meg: így biológia órán szó esik a szaporodásról, szaporító szerveink működéséről, a női menstruációs ciklusról, illetve ehhez kötődően jellemzően az osztályfőnöki óra keretében a nem kívánt terhesség megelőzéséről, futólag érintve a szexuális úton terjedő betegségek megelőzését – azonban szemérmesen kifejejtve ezek átadásának lehetőségeit. Az előadás elsősorban kvalitatív tanulmányok alapján mutatja be az LMBTQ fiatalok nehézségeit, illetve ezen hiányosság következményeit a szexuális életre, működésre.

Kulcsszavak: LMBTQ, szexedukáció, szexuális felvilágosítás, SZTB, szexuális diszfunkciók

HEVESI KRISZTINA (dr.hevesi.krisztina@gmail.com)

Egyetemi adjunktus az ELTE PPK Pszichológiai Intézet Személyiség- és Egészségpszichológiai Tanszékén. A Magyar Pszichológiai Társaság Szexuálpszichológiai szekciójának elnöke.

HORVÁTH ÉVA: HOGYAN ISMERJÜK FEL A PÁRKAPCSOLATI ERŐSZAKOT AZ LMBT KAPCSOLATOKBAN ÉS MIKÉNT SEGÍTSÜNK?

Pszichológusként gyakran találkozhatunk olyan kliensekkel, akiket gyerekkorukban vagy a párkapcsolatukban bántalmazás ért és ez a tapasztalatuk feldolgozatlan maradt. A bántalmazás – és különösen a szexuális erőszak – egyike a legtraumatizálóbb eseményeknek, ami történhet velünk, abból adódóan, hogy itt a kárt egy jellemzően hozzánk közel álló ember okozza, az esetek többségében rendszeresen. Ezt súlyosbíthatja a társadalmi környezet erőszakot bagatellizáló vagy egyenesen áldozathibáztató, az áldozattal ellenséges hozzáállása. A nem heteroszexuális párkapcsolatokban megjelenő erőszakot a különböző társadalmi sztereotípiák miatt még nehezebb felismerni és az érintettek még nehezebben kérnek segítséget, részben a fent említett sztereotípiák, részben a homofób társadalmi közeg miatt. Segítő szakemberként ezért különösen fontos, hogy érzékeny fülünk legyen a bántalmazásról, erőszakról szóló történetekre, hogy ha klienseink ilyenről számolnak be, akkor megfelelő érzékenységgel tudjunk a témához nyúlni.

HORVÁTH ÉVA (horeva@gmail.com)

Pszichológus, tíz éve kezdett foglalkozni a nők elleni erőszak témájával a NANE Egyesület önkénteseként, majd munkatársaként. Számos szakmai anyag kidolgozásában részt vett a témában, körülbelül öt éve vesz részt a különböző segítő szakemberek képzésében, annak érdekében, hogy azok könnyebben felismerjék és hatékonyan segítsék a bántalmazás és a párkapcsolati erőszak áldozatait. Rövid ideig a Háttér Társaság munkatársa is volt. Jelenleg is rendszeresen tart preventív foglalkozásokat fiataloknak a korai figyelmeztető jelekről, a szexuális önrendelkezésről és az egyenlő párkapcsolatokról. Fókusz tréner és a pár- és családterapeuta képzés szupervíziós szakaszát végzi.

HOYER MÁRIA: NEMI SZEREPVÁLTOZÁS OKOZTA KRÍZISEK A CSALÁDBAN

A téma felvetésének célja: felhívni a figyelmet egy olyan új jelenségre, amely a családok körében meglehetősen nagy problémát generál, ugyanakkor kevés figyelmet von maga után. A felvetett témakör tárgya: a klinikai gyakorlatból kiemelt esetek és példák, amelyek segítenek rávilágítani erre a nehezen kezelhető és sokproblémás jelenségre. Az előadás során felvázolt témakörök: az első témakör a korai jelek. Mik azok a korai jelek, amelyből egy család felismerheti, hogy itt egy olyan változás megy végbe a család egyik tagjában, melynek kihatása van a rendszer valamennyi tagjára. A második témakör a szülők közötti eltérés a problémaészlelésben. Milyen érzelmi problémákat generál a szülők eltérő problémaészlelése és ehhez igazodó problémakezelése? A harmadik témakör a már felismert és elfogadott változás kezelése, a családdal közösen kidolgozott lépések megtervezése. A negyedik témakör együttműködés más szakemberekkel. A lehetséges

kezelés eredményességének kérdése: nagyon fontos, hogy ebben a sokproblémás és olykor nehezen kezelhető kavalkádban az eredményességi kritériumokat előre lefektessük és folyamatosan értékeljük, a családdal közösen. Mit tekintünk eredményességnek?

HOYER MÁRIA (hoyerma@se-etk.hu)

Klinikai pszichológiai tevékenységét a Nyíró Gyula Kórház és Rendelőintézet Drogambulanciáján kezdte. 1996 óta tanít különböző egyetemeken. 2001-ben klinikai addiktológiai szakpszichológus szakvizsgát, majd 2006-ban PhD fokozatot szerez. 2008-tól a Semmelweis Egyetem Egészségtudományi Kar Alapozó Egészségtudományi Intézet Alkalmazott Pszichológiai Tanszékének vezetője, főiskolai docens. A MPT Oktatási Bizottságának elnöke, a MAT vezetőségi tagja és a MOK Etikai Kollégium tagja.

KÖLTŐ ANDRÁS: AZ LMBT+ EGÉSZSÉGPÁRADOXON

A leszbikus, meleg, biszexuális, transz- és más, szexuális kisebbségbe tartozó (LMBT+) szexualitások elutasítása és diszkriminációja az 1960-as évek óta csökkenést mutat, az LMBT+ személyekkel szembeni tolerancia pedig egyre magasabb. Ennek ellenére a kutatások egybehangzóan azt mutatják, hogy az LMBT+ személyek egészségi kilátásai rosszabbak, mint a heteroszexuálisoké. Bizonyos mentális, pszichoszomatikus és testi betegségek akár 6-8-szor gyakrabban fordulhatnak elő a szexuális kisebbségek körében.

Mi okozhatja az ellentmondást a növekvő LMBT+ tolerancia és a szexuális kisebbségeket sújtó, stagnáló egészségkockázat között? A „kisebbségi stressz” modell szerint az LMBT+ személyeket serdülőkoruktól kezdve krónikus stressz éri, ami hatására a stresszválaszt szabályozó hipofízis-hipotalamusz-mellékvesekéreg tengelyük működése áthangolódik. Ennek a pszicho-neuro-immunológiai eltérésnek az egyik hosszú távú következménye a testi-lelki betegségekre való fogékony-ság növekedése.

Serdülőkorban megerősödik a csoportokhoz tartozás vágya, ugyanakkor a befogadás-kirekesztés mechanizmusai is működnek. A serdülők agya pedig nagyon fogékony a pozitív és negatív társas ingerekre. Az LMBT+ fiatalok gyakran válnak bántalmazás, kirekesztés áldozatává – és szexuális identitásuk kialakulása, elfogadása is terhet jelenthet számukra. Ezek a stresszforrások hozzájárulnak a stresszrendszer áthangolódásához és a felnőttkorra is kiterjedő egészségi kockázatokhoz. Ugyanakkor az „előbújási növekedés” (coming out growth), a kisebbségi identitás felvállalása, a tolerancia és az empátia az LMBT+ szexualitások pozitív hozadéka lehet.

Előadásomban bemutatom, hogy az Iskoláskorú Gyerekek Egészségmagatartása (HBSC) elnevezésű nemzetközi epidemiológiai kutatásban hogyan vizsgáljuk a 15 éves fiatalok romantikus vonzódási mintázatait és ezek kapcsolatát a pszichoszomatikus és mentális egészséggel. Adataink megerősítik, hogy az azonos vagy mindkét nemű partnerhez vonzódó fiatalok – ellenkező neműekhez vonzódó

társaikhoz viszonyítva – nagyobb eséllyel vannak kitéve a kortársbántalmazásnak, körükben nagyobb a depresszív hangulat és az öngyilkossági gondolatok kockázata, illetve a pszichoszomatikus tünetek gyakorisága. Ugyanakkor a romantikus vonzódás szerint nem találtunk különbséget a fiatalok önbecslésében. A bántalmazás megelőzésére kidolgozott programok, a családi támogatás, az informált iskolapszichológiai tanácsadás, serdülőknek és családjaiknak nyújtott pszichoterápia, valamint a (szexuális) kisebbségi-többségi szövetségek bátorítása védő hatású az LGBT+ fiatalok egészségére nézve.

Kulcsszavak: LGBT+ , szexuális kisebbségek, serdülők egészsége, Iskoláskorú Gyermekek Egészségmagatartása (HBSC) kutatás

KÖLTŐ ANDRÁS (andras.kolto@nuigalway.ie)

Egészségfejlesztő szakpszichológus, adjunktus az Eötvös Loránd Tudományegyetem Affektív Pszichológia Tanszékén. 2017 óta posztdoktori kutató a National University of Ireland Galway Egészségfejlesztési Kutatóközpontjában. Kutatási területe a hipnózis iránti fogékonyság, illetve serdülők szexuális és mentális egészsége. 2010 óta tagja az Iskoláskorú Gyermekek Egészségmagatartása (HBSC) elnevezésű, az Egészségügyi Világszervezettel együttműködésben zajló nemzetközi kutatásnak, 2016 óta a HBSC szexuális egészség munkacsoport vezetője. Három évig a Semmelweis Egyetem Bőrgyógyászati Klinikáján dolgozott önkéntesként, ahol a fekvőbetegek pszichológiai támogatása volt a feladata. Mint egészségfejlesztő szakpszichológus és hipnoterapeuta-jelölt, tanácsadást nyújtott pszichoszomatikus betegeknek és leszbikus, meleg, biszexuális, transz és más szexuális kisebbséghez tartozó (LGBT+) klienseknek.

KUSZING GÁBOR: FEMINISTA ADALÉKOK AZ LGBT+ EMBEREKKEL VALÓ MUNKÁHOZ

Marie Shear szerint a feminizmus az a radikális eszme, hogy a nő is ember. Saját feminista pszichológusi gyakorlatom és szupervíziós folyamatom alapján kívánom megvilágítani, hogy mit profitálhatunk a feminista, vagyis a nők egyenlőségét támogató pszichoterápiás gyakorlatból, ha az LGBT+ emberek egyenlőségét akarjuk támogatni. A pszichológusi módszer egyrészt szemléletmódból vagy ideológiából, másrészt módszereiből vagy szakmai fogásokból áll. A nem heteroszexuális érdeklődéssel szembeni megengedő szemléletmód mellé a feminizmusból érdemes importálni az LGBT+ emberekkel való munkába azt a megfigyelést, hogy az emberi viszonyok fontos vonatkozása a hatalmi vonatkozás és hogy a család társadalmi intézménye is szolgál hatalmi érdekét. Bizonyos módszerek is következnek abból, ha komolyan vesszük az egyenlőség eszméjét: az ügyfél biztonságával való foglalkozás, erkölcsi állásfoglalás, önfeltárás, hálózatépítés, szubkulturizálás, információszerezés az ügyfél rokonaitól és barátaitól, az ügyfél megfigyelése természetesen helyzetben.

KUSZING GÁBOR (gkuszing@netstudio.hu)

1973-ban született. Az 1990-es évek eleje óta vesz részt az LGBTQ emberek egyenlőségéért folyó munkában, ekkor került kapcsolatba a feminizmussal is. 2006-ban végzett az ELTE pszichológia szakán, azóta magánpraxist folytat, amelyben nagy hangsúlyt kap a bántalmazott nőkkel, az erőszak áldozataival és az LGBTQ emberekkel folytatott munka. Állandó képzésben vesz részt arról, hogyan lehet olyan férfiakkal foglalkozni, akik változtatni szeretnének a nőkkel szembeni hatalmi beidegződéseiken. 2005 óta tagja a Stop-Férfierőszak Projektnek, amely azokat a férfiakat szólítja meg, akik saját életükben vagy társadalmi szinten tenni szeretnének a nők elleni erőszak és hátrányos megkülönböztetés ellen.

LÁNYI KATALIN, HAZAG ANIKÓ: ÚTMUTATÓ A MELEG, LESZBIKUS, BISZEXUÁLIS, TRANZ-
NEMŰ ÉS GENDER-NONKONFORM KLIENSEKSEL FOLYTATOTT PSZICHOLÓGIAI MUNKÁHOZ

2011-ben az Amerikai Pszichológiai Társaság (APA) útmutatót adott ki klinikusok, pszichoterapeuták számára a meleg, leszbikus és biszexuális kliensekkel folytatott klinikai munka segítésére, 2015-ben pedig megjelent a transznemű és gender-nonkonform kliensekre vonatkozó ajánlások aktualizált kiadása is. A Magyar Pszichológiai Társaság LGBTQ szekciója az APA-tól elnyert pályázat keretében ezeket az ajánlásokat ültette át magyar nyelvre, magyar környezetbe, s ezek 2016-ban „Útmutató a meleg, leszbikus, biszexuális, transznemű és gender-nonkonform kliensekkel folytatott pszichológiai munkához” címmel az MPT kiadásában láttak napvilágot. Célunk, hogy bemutassuk az útmutató főbb elemeit, érzékeltesük az affirmatív szemlélet sajátosságait és gyakorlati példákon szemléltessük a terápiás munka jellegzetességeit az LGBT emberekkel való munkában. Szeretnénk, ha a ma legmodernebbnek tekinthető, nemzetközi sztenderdeken alapuló, affirmatív megközelítésű gyakorlati útmutató minden klinikus számára haszonnal forgatható lenne.

LÁNYI KATALIN (dr.lanyi.katalin@gmail.com)

2009-ben doktorált pszichológiából a Debreceni Egyetemen. Utána a Budapesti Gazdasági Egyetemen dolgozott adjunktusként, illetve tudományos munkatársként 2018-ig. Az LGBTQ mozgalomban tizenegy éven keresztül volt önkéntes aktivista. Az útmutatónak ő volt a projektvezetője.

HAZAG ANIKÓ (anikoha@gmail.com)

Klinikai szakpszichológus, pszichoterapeuta, igazságügyi szakértő. Húsz éve dolgozik a felnőtt pszichiátria területén, jelenleg a Szent János és Szent Imre budapesti kórházakban. Megalakulása óta tagja a MPT LGBTQ szekciójának, részt vett az Útmutató hazai adaptálásában, a témában előadásokat tart szakmai felhasználóknak.

LÁSZLÓFFY JULIANNA: AZ LMBTQ PSZICHOLOGIA ELMÉLETI ÉS TERÁPIÁS ALAPJAI SERDÜLŐ- ÉS FIATAL FELNŐTTKORBAN

Az előadásban ismertetésre kerülnek az LMBTQ pszichológiai alapfogalmak és a terápiás alapvetések. Többek között szó lesz az LMBTQ kliensek specifikus nehézségeiről és ezek megsegítéséről (pl. coming out, vallás, ismerkedés, elköteleződés, családalapítás, HIV fertőzés). Röviden érintjük a komorbid pszichiátriai kórképek (pl. autizmus spektrum zavar, kényszerbetegség, depresszió) és a többségi társadalomtól eltérő szexuális orientáció és nemi identitás kölcsönhatásait is. Az előadást serdülő- és felnőtt terápiás esetrészletek illusztrálják.

LÁSZLÓFFY JULIANNA (laszloffy.julianna@gmail.com)

Pszichológus, klinikai szakpszichológus jelölt. Egy Pedagógiai Szakszolgálatban dolgozik gyermekekkel, serdülőkkel és családjaikkal. Magánrendelés keretein belül főleg LMBT kliensek affirmatív szemléletű terápiás megsegítését végzi. Utolsó éves a Semmelweis Egyetem klinikai szakpszichológus képzésén, képződött családterápiában és pszichodramában is. Az MPT 2013-ban megalakult LMBTQ szekciójának egyik alapító tagja.

LÁSZLÓFFY JULIANNA, NÉMETH ÁDÁM: LÉPÉSEK AZ AFFIRMATÍV SEGÍTŐI MŰKÖDÉS FELÉ - EGY ÖNISMERETI GYAKORLAT BEMUTATÁSA (MŰHELY)

Manapság egyre magától értetődőbb segítő szakemberek körében annak felismerése, hogy az LMBTQ emberek szinte mindannyian olyan környezetben, társas és kulturális kontextusban szocializálódnak, ahol szexuális orientációjuk, identitásuk és nemiségük kisebb-nagyobb, vagy akár életüket veszélyeztető mértékben, folyamatosan meg van kérdőjelezve, abnormálisnak van címkézve. Sajnos, mindezek a negatív hatások nem állnak meg a terápiás tér küszöbén és olykor nyíltan, olykor észrevétlenül beépülnek az LMBTQ kliensekkel végzett terápiás/tanácsadói munkába. Ugyanakkor kevésbé kerül fókuszba a terapeuták felkészülésénél a saját heteronormativitásuk, azok a különböző - gyakran alig észrevehető, ám a rapportra nagyon is ható - módok, ahogy a terapeuta saját, tudatos vagy nem tudatos előítéletei, vélekedései megjelennek a terápiás térben.

A műhely során a résztvevőkkel kipróbálunk egy olyan, affirmatív tudatosságot facilitáló gyakorlatot, melyet Christi McGeorge és Thomas Stone Carlson LMBTQ kliensekkel dolgozó heteroszexuális családterapeuták szupervíziójához dolgozott ki. A módszer lényege, hogy az affirmatív tudatosság három szintjén facilitálja a résztvevők önismeretét, ezen keresztül pedig a terápiás működésükre ható társadalmi és kulturális normák hatékonyabb felismerését, tudatosítását.

NÉMETH ÁDÁM biográfiáját lásd alább.

MÁRIÁSI DÓRA, VIDA KATALIN: KRITIKAI PSZICHOLÓGIAI ÉS FEMINISTA SZEMPONTOK A PSZICHOLÓGUSI MUNKÁBAN

A Világgazdasági Fórum által végzett felmérés 2016-ban 144 országot vizsgált a nemek közötti egyenlőség szempontjából. Magyarország ezek között a 101. helyen végzett. A nők és férfiak átlagos fizetése között 13,2% különbség van, a tőzsdei cégek igazgatótanácsában a nők aránya csupán 12% és a kormányban jelenleg egyetlen női képviselő sincsen. Az egyenlőtlenség és a hátrányos megkülönböztetés pedig nem „csupán” igazságtalan, hanem komoly pszichés stresszt is jelent mindannyiunk számára. Az egyenlőtlenségek fenntartásához önkéntelenül is hozzájárul a heteronormatív megközelítés, melyet egyre inkább szükséges megkérdőjelezni a pszichológiai gyakorlat során. A tanácsadással foglalkozó pszichológusok és önismereti csoportok ma ritkán látják, hogy az egyéni problémák társadalmi problémák is. Szerencsére azonban egyre több olyan szakember van, aki tudatosan foglalkozik a női és férfi szerepekkel, az azokkal kapcsolatos társadalmi elvárásokkal és az ezekből fakadó szorongásokkal, szenvedéssel. Az előadás, amellyel hogy elemzés tárgyává teszi, hogy tanácsadó pszichológusként hogyan tudunk nem csupán a klienseinkért, hanem azért a társadalomért is felelősséget vállalni ami körülvesz minket, bemutatni igyekszik az általunk vezetett feminista szemléletű önismereti csoportok módszertani tapasztalatait is.

Kulcsszavak: gender, feminizmus, kritikai pszichológia, pszichológiai tanácsadás

MÁRIÁSI DÓRA (mariasidora@gmail.com)

Tanácsadó szakpszichológus, autogén tréning-terapeuta. 2010-ben szerezte diplomáját a Károli Gáspár Református Egyetemen. Erősen hatott rá az egyetem gyakorlatorientált, változatos pszichológiai módszereket és szemléleteket felkínáló képzése, ezért már hallgatóként igyekezett tapasztalatot szerezni a pszichológiai munkában az autogén tréning módszerén és az egyéni önismereten keresztül. A diploma megszerzése után érdeklődése a kritikai pszichológia irányába is fordult, ennek köszönhetően ismerte meg a feminista perspektívát, dolgozott hátrányos társadalmi helyzetű személyekkel. Vida Katalin kollégájával feminista szemléletű önismereti csoportokat tart, melynek során lehetőséget szeretnének biztosítani, hogy a résztvevők rálássanak azokra a társadalmi elvárásokra és normákra, melyek formálták a tapasztalataikat nőként.

VIDA KATALIN (vidakatalin@gmail.com)

2011-ben végzett az ELTE pszichológia szakán, 2014-ben szakpszichológusi végzettséget szerzett. Munkája során törekszik arra, hogy a személyes pszichológiai problémák mellett figyelembe vegye azt a társadalmi környezetet is, amelyben a pszichológiai problémák kialakulnak. A Társadalomelmélet Kollégiumban 2012-ben létrejött Kritikai Pszichológiai Műhely alapító tagja.

Az önismerettel és tanácsadással foglalkozó pszichológiai csoportok ma ritkán látják, hogy a női problémák társadalmi problémák is. Ezért Máriási Dóra kollégájával olyan feminista szemléletű önismereti csoportot tartanak, ami tudatosan foglalkozik a női szerepekkel, az azokkal kapcsolatos társadalmi elvárásokkal és az ezekből fakadó szorongásokkal, szenvedéssel.

JUAN NEL: PSYCHOLOGY PROVIDING LEADERSHIP IN ADVANCING UNDERSTANDING OF SEXUAL AND GENDER DIVERSITY

By far, Africa is the continent with the most severe laws against sexual and gender nonconforming minorities: Many African countries not only actively discriminate against, but also persecute and even prosecute LGBTI individuals. In stark contrast, South Africa has a progressive constitutional framework for the protection of the rights of minorities. Addressing the harmful effects of prejudice and stigmatisation prevalent in post-Apartheid South Africa and the realisation of equal rights in everyday life have however been challenging. The Psychological Society of South Africa (PsySSA) as the only African Learned Society with representation on the International Psychology Network for Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender and Intersex Issues (I PsyNet) - has since 2007 taken the lead in addressing transformation and redressing silences in (South) African Psychology related to the rights of the sexually and gender diverse. In its quest to develop the discipline of psychology nationally and internationally as a means of enhancing human well-being of all, including LGBTI, queer and asexual persons, PsySSA established a Sexuality and Gender Division in 2013. PsySSA also adopted a sexual and genderdiversity position statement and related practice guidelines that provide psychology professionals in South Africa and elsewhere with a framework for understanding the challenges that individuals face in societies that are patriarchal and heteronormative and which discriminate on the basis of sexuality and gender. Accordingly, this presentation will provide a historic overview of the aforementioned developments in South African psychology with a view of informing similar initiatives in other regions of the world where psychology similarly aims to provide leadership in advancing understanding of sexual and gender diversity.

Keywords: sexual and gender diversity, human well-being, (South) African psychology Learned Society

JUAN NEL (Nelja@unisa.ae.za)

Juan is a registered clinical and research psychologist and employed as Research Professor of Psychology at the University of South Africa. A National Research Foundation-rated researcher, his expertise in LGBTI mental health and well being, as well as in hate crimes and victim improvement and support, more generally, is recognised.

As of 2007 Juan co-represents the Psychological Society of SA (PsySSA) on the International Psychology Network for LGBTI Concerns (IPsyNet). In this context, he also serves as leader of a project aimed at positioning PsySSA as regional hub towards the promotion of the well-being and human rights of LGBTI persons of the African continent. Juan is a former president of PsySSA (2014-2015) and a member of the PsySSA Council since 2008.

JUAN NEL: A PSZICHOLÓGIA VEZETŐ SZEREPE A SZEXUÁLIS ÉS NEMI DIVERZITÁS MEGÉRTÉSÉNEK ELŐREMOZDÍTÁSÁBAN.

Afrika az a kontinens, ahol messze a legszigorúbb törvények vannak érvényben a szexuális- és gender-nonkonform kisebbségekkel szemben: sok afrikai ország nem csak aktívan diszkriminálja, de üldözi és bünteti is az LMBTI személyeket. Ezzel éles ellentétben, Dél-Afrika egy haladó szellemű alkotmányos keretrendszerrel rendelkezik a kisebbségi jogok védelmének érdekében. Azonban nagy kihívást jelent felhívni a figyelmet az Apartheid utáni Dél-Afrikában máig jelen lévő előítéletek és stigmatizáció káros hatásaira, illetve a mindennapi élethez szükséges egyenlő jogok fontosságára. A Dél-afrikai Pszichológiai Társaság, mint az egyetlen afrikai pszichológiai társaság, amely képviselve van a Leszbikus, Meleg, Biszexuális, Transznemű és Interszexuális Ügyek Nemzetközi Pszichológiai Hálózatában, 2007 óta élen jár abban, hogy felhívja a figyelmet a szexuális és nemi különbözőségek jogaival kapcsolatos fejlődés és a csend megtörésének szükségességére a (dél-)afrikai pszichológiában. Céljuk eléréséért, vagyis, hogy hazai és nemzetközi szinten is elősegítsék a pszichológia tudományának fejlődését, amely eszközként szolgálhat általában az emberi jól-lét, ezen belül pedig az LMBTI, queer és aszexuális egyének jóllétének javításához, létrehoztak egy Szexuális és Gender Szekciót a Dél-Afrikai Pszichológiai Társaságon belül 2013-ban. A PsySSA szintén elfogadott egy a szexuális és nemi diverzitásról szóló nyilatkozatot és egy ehhez tartozó gyakorlati útmutatót, amely keretrendszer biztosít a Dél-Afrikában és máshol élő pszichológusok számára azoknak a kihívásoknak a megértéséhez, melyekkel az egyéneknek a heteronormatív, patriarchális, szexuális és nemi alapon diszkrimináló társadalmakban kell szembenézniük. Az előadás történelmi áttekintést nyújt a dél-afrikai pszichológia területén végbement fentebb említett változásokra vonatkozóan, hogy tájékoztassa a világ más olyan régióinak hasonló kezdeményezéseit, ahol a pszichológia szintén igyekszik vezető szerepet betölteni a szexuális és nemi diverzitás megértésének előremozdításában.

Kulcsszavak: szexuális és nemi sokszínűség, emberi jól-lét, (dél) - afrikai pszichológia

JUAN NEL (Nelja@unisa.ae.za)

Juan klinikai szakpszichológus és kutató pszichológus, illetve a Dél-Afrikai Egyetem pszichológiai kutató professzora. A dél-afrikai Nemzeti Kutatási Alap kutatója, az LMBTI egyének mentális egészsége és jólléte, illetve a gyűlölet bűncselekmények és az áldozatok támogatása területén elismert szaktekinély. 2007-től kezdve Juan a PsySSA (Afrikai Pszichológiai Társaság) társképviselője a LMBTI ügyekért felelős Nemzetközi Pszichológia Hálózatban (IPsyNet). Ezzel

összefüggésben egy olyan projekt vezetőjeként is működik, mely igyekszik a Dél-Afrikai Pszichológiai Társaságot regionális központtá tenni annak érdekében, hogy támogassa az afrikai kontinensen élő LGBTI személyek jóllétét és emberi jogainak elismerését, fejlődését.

Juan 2014-2015 között a Dél-Afrikai Pszichológiai Társaság elnöke volt, 2008 óta a Társaság tanácsának tagja.

NÉMETH ÁDÁM: LGBTQ AFFIRMATÍV TERÁPIÁS FOGALMI ALAPOZÓ ÉS KITEKINTÉS A MAGYARORSZÁGI HELYZETRE

A leszbikus, meleg, biszexuális, transznemű, queer és egyéb, nem heteroszexuális és/vagy cisznemű kliensekkel végzett pszichológiai munkát a pszichológiában a 70-es 80-as évekig a patologizáló szemlélet uralta. Az utóbbi évtizedekben azonban egyre inkább az affirmatív, vagyis a „támogató”/ „megerősítő” típusú beavatkozások váltak az alkalmazott lélektan elfogadott módszereivé az LGBTQ+ populációkkal végzett segítői munkában. Jelen előadásban ennek a forradalmi változásnak a rövid áttekintését követően bemutatásra kerülnek a megközelítés alapfogalmai, majd konkrét módszertani és ellátásszervezési szempontok mentén áttekintjük az affirmatív tanácsadói/terápiás megközelítés különböző modelljei alapján javasolt beavatkozásokat. Az előadás fő célja, hogy az általános elméleti alapozáson túl konkrét, a gyakorlatban is jól hasznosítható, a kurrens nemzetközi ajánlásokhoz, illetve szakirodalomhoz illeszkedő eszközökkel lássa el az LGBTQ+ kliensekkel dolgozó szakembereket.

NÉMETH ÁDÁM (nemethadam.pszichologia@gmail.com)

Tanácsadó szakpszichológus, az MPT LGBTQ szekciójának egyik alapító tagja. 2009 óta foglalkozik LGBTQ+ pszichológiával, azon belül az identitáskonstrukció modern megközelítéseivel, LGBTQ+ tanácsadás-módszertannal, szemléletformálással. Tanácsadói munkája során nem heteroszexuális/cisznemű kliensek pszichológiai támogatásával foglalkozik, emellett óraadó oktatója az ELTE Szexuálpeszichológiai szakpszichológus képzésének a szexualitás fejlődése témában. Szakmai szemléletére nagy hatással volt, hogy egyetemi éve alatt Kellner ösztöndíjként tanult az Egyesült Államokban szexuális kisebbségek speciális szükségleteiről, ugyanitt egyetemi tanulmányai mellett dolgozott LGBTQ+ hajléktalan kamaszokat segítő szervezetnél. Mindemellett 2008 és 2014 között a Kék Vonal Gyermekkrízis Alapítvány önkéntese volt. Jelenleg az LGBTQ+ pszichológia területén végzett munkája mellett az Autizmus Alapítvány Ambulanciáján valamint a BME Humán Szolgáltatási Igazgatóságán dolgozik autizmussal élőkkel.

Az Autizmus Alapítvány ambulanciáján több mint háromezer autizmus spektrum állapotú személyt látunk el, minden életkorban és minden képességszinten. Az utóbbi években a kivizsgálásra kerülő klienskör változása tapasztalható. Ennek irányai jól tükrözik az autizmus spektrummal kapcsolatos nemzetközi változásokat: a spektrum határának kitolódását, a jó képességű és/vagy enyhén érintett gyermekek egyre korábbi diagnosztizálását, a serdülő- és felnőttkorban kezdeményezett kivizsgálásokat, más diagnózisok mögött az autizmus spektrum zavar felismerését, vagy az autizmus spektrum állapot mellett megjelenő egyéb más problémák, állapotok figyelembe vételét.

Ismert tény, hogy az autizmus spektrum igen széles, az viszont egyelőre még kevésbé ismert, hogy épp emiatt számos olyan állapot mögött/mellett is számolnunk kell a lehetőségével, melyeket korábban aligha hoztunk volna összefüggésbe vele. A kutatások legújabb iránya épp ezen állapotokban szűri az autizmus spektrum zavart és fordítva, az autizmus spektrum zavaron belül szűri más állapotok, jellegzetességek megjelenését. Ebbe a kutatási vonulatba illeszkedik az a már korábbról származó klinikai felismerés, hogy az autizmus spektrum állapotban gyakrabban vetődnek fel a nemi identitás, nemi nonkonformitás és nemi diszfória kérdései. Az előadásban célunk átfogó áttekintést nyújtani a fent említett kérdésekről, különös tekintettel az autizmus spektrumának és a nemi variációk spektrumának átfedésével kapcsolatos kutatásokról.

NÉMETH KRISZTINA (nemeth.krisztina2013@gmail.com)

Klinikai szakpszichológus, személyközpontú- és kognitív viselkedésterapeuta, az Autizmus Alapítvány Ambulanciájának vezetője. Érdeklődési területe az autizmus spektrum zavarok diagnosztikája és terápiás megközelítései, különös tekintettel a serdülő- és felnőttkori klinikai kép sajátosságaira és a kognitív viselkedésterápia autizmus-szemponturnál módosításainak lehetőségeire.

RITTER ANDREA, JOÓ MÁRIA NÓRA: SZIVÁRVÁNYSZÍN ÉLETUTAK... LMBTQ ESETEK (LESZBIKUS, MELEG, BISZEXUÁLIS, TRANSZ ÉS QUEER EMBEREK) ESETMEGBESZÉLŐ ÉS SZUPERVÍZIÓS MŰHELY SEGÍTŐ SZAKEMBEREK SZÁMÁRA

A 2018-as LMBTQ+ pszichológiai konferencián esetmegbeszélő és szupervíziós műhelyt tartunk segítő szakemberek számára. A műhely résztvevői által hozott esetek elemzése hozzásegíti a klinikumban dolgozó pszichológusokat és segítő szakembereket az affirmatív esetkezelési mód megértéséhez, egyes LMBTQ problémák jobb megközelítéséhez. Ezzel is hozzá szeretnénk járulni ahhoz, hogy a gyakorló szakemberek minél magasabb színvonalon nyújthassanak professzionális segítséget az LMBTQ közösség tagjai részére.

Esetmegbeszélésünk a Változás Rendelő LMBTQ Tanácsadó Központja által 4 évig vezetett pszichodinamikus szemléletű csoport mintájára szerveződik, mivel az akkori gyakorló szakemberekkel szerzett szupervíziós tapasztalataink egyértelműen

pozitívak voltak. A közös munka és az esetek kapcsán kialakult párbeszéd bizonyíthatóan elősegítette, hogy az egyéb területen nagy tapasztalattal rendelkező, de az LMBTQ kliensekkel folytatott munka terepén gyakorlatlan kollégák esetleges téves ítéletei megszűnjenek, elgondolásaik átformálódjanak és kialakulhasson egy, a korábinál használhatóbb, professzionálisabb közös tudás.

A műhely maximális létszáma 12 fő. A részvétel feltétele a konferencián történő regisztráció.

RITTER ANDREA biográfiáját lásd fentebb.

JOÓ MÁRIA NÓRA (joomarianora@t-online.hu)

Klinikai szakpszichológus, pszichoterapeuta, családterapeuta. Klinikai munkája (1976-2016) során osztályos és ambuláns ellátás keretében foglalkozott pszichotikusokkal, évszavarban szenvedőkkel, rákbetaegekkkel, szenvedélybetegekkkel. 1989 óta tart szupervíziós csoportokat a jelenleg MESZEGYI néven működő, korábban családsegítő- és gyermekjóléti szolgálatként funkcionáló, nehéz sorsú családokkal foglalkozó miskolci intézménynél. Nyugdíjas, az MPT LMBTQ szekciójának egyik alapító tagja, jelenleg egyik titkára.

RÓZSA KRISZTIÁN: INTERSEKCIONALITÁS A GYAKORLATBAN: PSZICHOLÓGIAI SEGÍTŐ MUNKA LMBT+ MENEDÉKKÉRŐKKEL, MENEKÜLTEKSEL ÉS BEVÁNDORLÓKKAL

A szexuális orientáció és nemi identitás mellett sokszor egyéb identítások (etnikum, vallás, fogyatékoság, szociális-gazdasági helyzet) is megjelennek a terápiás térben. Ezek további alapot adhatnak a társadalmi „többségtől” való eltérésre, az ebből származó kisebbségi helyzet és egyenlőtlenség, elnyomás megéléseire. Ezek az identítások legalább olyan mértékben befolyásolhatják az egyén társadalmi helyzetét és pszichológiai jóllétét, mint a szexuális orientáció vagy a nemi identitás, ezért a terápiás munka során kiemelt figyelmet kell kapjanak.

Az előadásban az affirmatív pszichológia ezen speciális területével, az intersekcionalitással foglalkozunk és kitérünk arra, hogy ezek az összetett identítások és azok - látszólagos - kibékíthetlensége milyen egyéni és társadalmi feszültségekhez vezetnek, valamint milyen kihívásokat jelentenek a kliensekkel folytatott munkában.

Hogyan lehet egyszerre melegként és muszlimként élni? Milyen nehézségekkel néz szembe valaki, ha LMBT+ menekültként kíván egy új országban letelepedni? A kultúrák közötti kommunikációs különbségek milyen konfliktusokhoz, félreértésekhez vezethetnek? És mindez hogyan jelenhet meg a menekültügyi eljárás során, amikor a hatóságok a menedékkérő szexuális orientációjáról kell, hogy döntsenek?

Az előadásban ezekre a kérdésekre próbálunk majd választ keresni.

RÓZSA KRISZTIÁN (krisztianrozsza@gmail.com)

Jelenleg Norvégiában élő pszichológus, családterapeuta. Munkája során lelki egészségvédelmi programokat szervez, tréningeket és terápiát tart LMBT+ menedékkérőknek, menekülteknek és bevándorlóknak. Ezen kívül olyan második generációs családokkal foglalkozik, ahol a már Norvégiában született gyermek LMBT+ identitású. Affirmatív terápiás szemlélettel dolgozik, munkájának fókuszában az interszekcionalitás, interkulturális kommunikáció, valamint a menekültügyi eljárásban használt szavahihetőségi vizsgálati módszerek állnak.

MATTHEW D. SKINTA: SPECIALISING IN LGBT PSYCHOTHERAPY: THE IMPORTANCE OF INCORPORATING RESEARCH INTO PRACTICE

Talk Title: Acceptance, Compassion and Vulnerability: Process-Based Responses to Gender and Sexual Minority Stress

Advances in understanding the impact of gender and sexual minority stress on health and well-being have yet to be incorporated into psychotherapeutic practice. A number of transdiagnostic, psychological processes have been identified that link minority stress with the well-being of LGBTQ+ individuals including emotion regulation, rejection sensitivity and self-criticism or shaming experience. Behavioral approaches that improve emotion regulation, acceptance of painful thoughts, increase interpersonal vulnerability, and train more and self-compassionate responses to the self all exist and are beginning to be applied to LGBTQ+ clients. An emphasis on targeting common psychological process is in line with current standards in evidence-based care, and offers guidance in meeting the challenge of working with LGBTQ+ clients subject to discrimination and interpersonal rejection. This talk will focus on treatments and early research that offer guidance on enhancing LGBTQ+ affirming psychotherapy.

MATTHEW D. SKINTA (mskinta@paloalto.edu)

Matthew is a board-certified clinical health psychologist, who lives with his husband in San Francisco, CA. In addition to having a private practice, he is core clinical faculty at Palo Alto University, where he directs the Sexual and Gender Identities Clinic. Matthew's past research has focused on the impact of stigma and shame on health behaviors of sexual minority men, particularly as it relates to sexual health and HIV related care. He is a peer-reviewed acceptance and commitment therapy (ACT) trainer, and is certified as both a compassion cultivation training (CCT) teacher, and as a trainer of functional analytic psychotherapy (FAP). He was a former chair of American Psychological Association's Committee on Psychology and AIDS, and is a current member of the APA Committee on Sexual Orientation and Gender Diversity. He is the co-editor of *Midfulness and Acceptance for Gender and Sexual Minorities: A Clinician's Guide to Fostering Compassion, Connection, and Equality Using Contextual Strategies*

MATTHEW D. SKINTA: Fókuszban az LGBTQ+ pszichoterápia: kurrens kutatási eredmények gyakorlatba történő átültetésének fontossága

Elfogadás, Együttérzés és Sebezhetőség: Folyamatalapú válaszok a nemi és szexuális kisebbségek által megélt stresszre. A nemi és szexuális kisebbségek által megélt stressz egészségre és jóllétre gyakorolt hatásának területén továbbra is előrelépésekre lenne szükség a pszichoterápiás gyakorlatban. Számos transzdiagnosztikai és pszichológiai eljárás lát napvilágot, melyek összekapcsolják a kisebbségek által megélt stresszt az LGBTQ+ egyének jóllétével, ide értve az érzelmszabályozást, az elutasítással szembeni érzékenységet, illetve az önkritikusságot, vagy megszégyenítéssel kapcsolatos élményeket. Olyan viselkedésalapú megközelítések alkalmazása kezd egyre jobban elterjedni LGBTQ+ személyekkel való közös munkában, melyek fejlesztik az érzelmi szabályozást, segítik a fájdalmas gondolatok elfogadását, növelik az interperszonális sebezhetőséget, és több, mindinkább önegyüttérző válaszokat alakítanak ki a szelf és a többi ember felé. Az általános pszichológiai módszerek megcélzásának hangsúlyossága összhangban van az evidenciákon alapuló ellátás jelenlegi normáival, és útmutatót ad a LGBTQ+ páciensekkel való munka kihívásaihoz, középpontba helyezve a diszkriminációt és a személyközi elutasítást. Az előadás a kezelésre és a korábbi kutatásokra fókuszál, útmutatást nyújtva az LGBTQ+ affirmatív pszichoterápiás megközelítés fejlesztéséhez.

MATTHEW D. SKINTA (mskinta@paloalto.edu)

Matthew (PhD, ABPP) klinikai és egészségpszichológiai szakpszichológus, aki San Franciscoban, Kaliforniában él férjével. Magánpraxisa mellett a Palo Alto-i Egyetem klinikai tanszékének a központi oktatója, ahol a "Szexuális és Nemi Identitások Klinikát" vezeti. Matthew legutóbbi kutatása a stigmatizáció és a szégyen hatásait vizsgálta a szexuális identitásuk szempontjából kisebbségben lévő férfiak egészségviselkedéseivel kapcsolatban, különös tekintettel a szexuális egészségre és a HIV vírussal kapcsolatos ellátásra. Peer-reviewed "Elfogadás és Elköteleződés Terápia" (Acceptance and Commitment Therapy - ACT) tréner, szakképzett „Együttérzés Nevelés Tréning” (Compassion Cultivation Training - CCT) tréner, illetve „Funkcionális Analitikus Pszichoterápia” (Functional Analytic Psychotherapy - FAP) tréner. Az APA Pszichológia és AIDS Bizottságának korábbi elnöke, jelenleg pedig az APA Szexuális Orientáció és Nemi Sokféleség Bizottságának tagja. Társszerkesztője a „Mindfulness és elfogadás nemi és szexuális kisebbségek számára: A klinikus útmutatója az együttérzés, kapcsolódás és egyenlőség erősítésére kontextuális stratégiákon keresztül” című szakkönyvnek.

TÍMÁR ESZTER: MIT KEZDJÜNK A QUEERREL?

Honnan jön, mit jelent a „queer” szó? Miért és mire használják világszerte és milyen jelentősége lehet az egyén számára ma Magyarországon? Az előadás ezekre a kérdésekre tér ki: szó esik majd a szó angol változásáról az 1990-es

években, amikor aktivisták és értelmiségiek elkezdtek a kb. „köcsög” jelentésű szót magukra használni, és arról, hogy ez a jelentésváltozás hogyan kapcsolódott az amerikai meleg polgárjogi mozgalomhoz. Ehhez kapcsolódóan szó lesz az identitáspolitikai melegmozgalmon belüli kritikájáról, az általános nyugati heteroszexizmus kulturális jelentőségéről, s röviden érintem a két utóbbira építkező ún. queer elméletet és annak a pszichológiához való lehetséges viszonyulásait. Ezután röviden vázolom a queer szó megjelenését itthon, valamint az elmúlt években a meleg aktivizmusban, és a kapcsolódó területeken megfogalmazott kritikákat.

TÍMÁR ESZTER (etimar@ceu.edu)

A CEU Gender Studies Tanszékén tanít, kutatási területe a queer-elmélet, a dekonstrukció és a feminista újmaterializmus.

TURAI KATALIN RÁHEL: A BISZEXUALITÁS TÁRSADALMI MEGKÖZELÍTÉSEI

A biszexualitás jelenségének társadalomtudományi megközelítéseit járja körül az előadás. A biszexualitásról való gondolkodás mindig a szexuális orientációkról és a nemi kategóriákról való gondolkodás keretében zajlott és annak változásaitól függött. A XX. század elején még az egyénben megjelenő nőies, férfias vonások egyvelegeként értelmezték a biszexualitást, majd a homo- és heteroszexuális kategóriák megerősödésével szexuális orientációként, ami a mai LMBTQ spektrum egyik alkotóelemévé vált. Vannak akik két pólus közötti átmenetként, mások egy stabil identitáskategóriaként tekintenek a biszexualitásra. Minden megközelítés rávilágít a vágyak, a szexuális gyakorlatok illetve az identitások közötti különbségekre, amelyek nem minden esetben fedik le egymást teljesen. Előadásomban bemutatom a biszexualisokra vonatkozó előítéleteket, a bifóbia jellegzetességeit, amelyek különféleképpen vonatkoznak nőkre és férfiakra. Targyalom a heteroszexuális és LMBTQ közösségek biszexualitáshoz való viszonyát is. A biszexualitás kérdései szorosan összefüggenek a leszbikus és meleg életmód társadalmi lehetőségével, valamint a szexuális fluiditás modernkori jelenségével, amely szintén másként érinti a férfiakat mint a nőket.

TURAI KATALIN RÁHEL (CEU) (turaikatalinrahel@gmail.com)

Szociológus, szexualitás-kutató. Szociológia, esztétika és társadalmi nemek tanulmánya (gender studies) szakon szerzett mester fokozatot az Eötvös Loránd Tudományegyetemen illetve a Közép-Európai Egyetemen (CEU). 2018 januárjában védte meg biszexualis élettörténeteket elemző doktori disszertációját. Interjú módszertant és társadalmi nemek tanulmányát oktatott magyarul és angolul szakollégiumi kuzusokon és egyetemi szemináriumokon. 2011 óta önkénteskedik, ismeretterjesztő és önismereti foglalkozásokat tart LMBTQ szervezeteknél. 2014 óta vesz részt magyar és nemzetközi kutatásokban, amelyek foglalkoztak

párkapcsolati bántalmazással, ápolói munkával, gyermekvédelemmel, iskolai nemi egyenlőtlenségekkel és egyetemisták attitűdjével.

SEGÍTŐ SZOLGÁLTATÁSOK TAPASZTALATAI LMBTQ KLIENSEKKEL. (Meleg Háttér Információs- és Lelkisegély-Szolgálat, Kék Vonal Gyermekkrízis Alapítvány, Lelkisegély-Vonal, Anonym AIDS Tanácsadó Szolgálat, Karolina Rendelő, PIPA Alapítvány, LMBT mediáció)

A kerekasztal során olyan szervezetek fognak a magyarországi LMBTQ ellátásról beszélgetni, akik különböző területeken rendszeresen találkoznak LMBTQ kliensekkel, illetve magával a szexuális orientáció, identitás, nemi identitás diverzitásának kérdéseivel. A program fókuszában a szervezetek saját szolgáltatásainak bemutatása mellett szó lesz a szolgáltatók LMBTQ kliensekkel kapcsolatos tapasztalatairól, jó gyakorlatokról, illetve arról is, hogy több éves tapasztalatukból kiindulva ők maguk hogyan bővítenék/fejlesztenék a magyarországi LMBTQ barát segítői szolgáltatásokat,

A program pont időtartama 60 perc, fontos eleme a meghívott vendégek és a hallgatóság közötti beszélgetés facilitálása.

A Háttér Társaság leírását lásd a civil kerekasztal résztvevői között.

A KÉK VONAL GYERMEKKRÍZIS ALAPÍTVÁNY

1993-ban alakult közhasznú szervezet. Misszióink a kezdetek óta ugyanaz: A gyerekeket meg kell hallgatni, a felnőtteket pedig segíteni kell abban, hogy erre képesek legyenek. Ennek érdekében működtetjük a 116 111 Lelkisegély Vonalat. A lelkisegély vonal non-stop, ingyenes, anonim, nem tesz különbséget kis és nagy probléma között. A hívók 24 éves korig oszthatják meg a problémáikat, kérdéseiket. A hívásokat napközben képzett önkéntes ügyelők fogadják. A telefonvonal mellett email-en és chaten is fordulhatnak hozzánk azok, akik könnyebben fejezik ki magukat írásban. 2017-ben több, mint 40 000 hívást fogadtunk.

PRIMUS INTER PARES (PIPA) KÖZHASZNÚ ALAPÍTVÁNY

2013-ban alapítottuk. Célunk a társadalom hátrányos helyzetű, fogyatékkal élő és kisebbségi csoportjainak támogatása, társadalmi integrációjának elősegítése, a társadalom véleményformálása az összes mentálhigiénés segítő technika felhasználásával; pszichológiai, mediációs, coaching, csoport- és egyéni terápiás eszközökkel, tanácsadással, tréningekkel, oktatással, képzéssel. A tevékenységi körök közül egyik fő tevékenységünk az LMBTQ emberekkel kapcsolatos segítő szolgáltatások technikák elterjesztése. 2013-ban alapítottuk meg az LMBTQ Tanácsadó Központot, amely elsőként az országban kínált széleskörű mentálhigiénés és terápiás segítséget érintetteknek és hozzátartozóiknak. Az alapítvány honosította

meg Magyarországon az LMBTQ mediációt, amely az LMBTQ emberek speciális igényeihez alakított, megegyezően alapuló módszer.

A CIVIL KEREKASZTALBAN RÉSZTVEVŐ SZERVEZETEK LEÍRÁSA

BUDAPEST PRIDE

A Budapest Pride egy feminista és anti-rasszista szemlélettel működő leszbikus, meleg, biszexuális, transznemű és queer (LMBTQ) szervezet. Víziónk szerint olyan világot képzelünk el, ahol az LMBTQ embereket nem éri rendszerszintű és hétköznapi hátrányos megkülönböztetés nemi identitásuk és/vagy szexuális orientációjuk miatt, ahol teljes az LMBTQ emberek társadalmi elfogadottsága. Ahol a társadalom nem kényszeríti a tagjaira normákat és szerepeket azok nemi identitása alapján, senki nem lesz zaklatás és erőszak célpontja, ahol félelem nélkül, szabadon élhetünk. Ahol a sokszínűség érték, az emberek elfogadják magukat és egymást, felismerik az önismeret fontosságát és aktívan tesznek közvetlen környezetük és a társadalom jobbá tételéért.

cintia.karlik@budapestpride.hu

DEBRECENPRIDE

A DebrecenPride egy 2017 novemberében létrejött debreceni LMBTQI informális szervezet, melynek céljai között szerepel, hogy a debreceni, Hajdú-Bihar megyében és az Észak-Alföldi régióban élő LMBTQI emberek életét megszervezze és az itt élő emberek számára egy valódi közösséget szervezzen, közösségszervezés segítségével.

adamjurewicz923@gmail.com

HÁTTÉR TÁRSASÁG

A Háttér Társaság Magyarország legrégebbi jelenleg is működő LMBTQI civil szervezete. Célunk a szakmai és politikai közvélemény, valamint a tágabb társadalom figyelmének felhívása az LMBTQI emberek problémáira; az LMBTQI emberek társadalmi helyzetének, szükségleteinek megismerése; ezen szempontok érvényesítése a közszolgáltatásokban. Egyik fő tevékenységünk az LMBTQI emberek jogainak védelme és a hátrányos megkülönböztetésük elleni fellépés. Másik fő feladatunk az LMBTQI embereket segítő szolgáltatások működtetése; jólétük, egészségtudatosságuk növelése. Ennek keretében 1996 óta működtetjük az Információs és Lelkiségegy Szolgálatot, ahol önkéntes operátorok fogadják telefonon a hívásokat a hét minden napján. A Személyes Segítő Szolgálatnál pedig 2014 óta 10 alkalmas személyes, egyéni segítő beszélgetésre van lehetőség.

hauer.szilvia@hatter.hu

KERESZTÉNYEK A MELEGEKÉRT

A Keresztények a melegéért informális csoport 2015-ben alakult. Mozgalmunk célja, hogy elősegítse a párbeszédet a keresztény és meleg közösségek közt.

Szeretnénk megmutatni az LGBTQ emberek számára, hogy a gyakran tapasztalt gyűlölködő és elutasító keresztény hozzáállással szemben létezik más viszonyulás is. Nem kívánunk kijelenteni abszolút igazságot a melegség és kereszténység témakörében, hanem az együtt gondolkodást bátorítjuk, egymás véleményének, hitének tiszteletben tartásával. Minden évben részt veszünk a Pride felvonuláson és több, a témát érintő program szervezésével (pl. vitaestek, fórumbeszélgetések) igyekszünk előmozdítani a párbeszédet.

info@kermel.hu

LABRISZ LESZBIKUS EGYESÜLET

Az egyesület azért jött létre, hogy felhívja a közvélemény figyelmét a nők szexuális kisebbségeinek hátrányos megkülönböztetésére, képviselje érdekeiket, és oldja a velük kapcsolatos előítéleteket. Legfontosabb célunk a leszbikus, biszexuális és transznemű nők önfogadásának és láthatóságának erősítése, biztonságos, támogató közeg nyújtása. Ennek érdekében közösségi és kulturális eseményeket szervezünk, ismeretterjesztő és irodalmi kiadványokat jelentetünk meg, illetve oktatási programot működtetünk. Célunk a hazai leszbikus kultúra feltárása, gazdagítása és megismertetése is.

info@labrisz.hu

LMBTQ GYERMEKEK SZÜLEI ÉS TÁMOGATÓI

2016. októberében alapítottuk meg az LMBTQ személyek szülei és hozzátartozói csoportját a Facebook-on azzal a céllal, hogy az érintett szülők és támogatóik egymásra találhassanak egy biztonságos térben. Rá egy évre létrehoztuk a csoport nyílt oldalát LMBTQ gyermekek szülei és támogatói néven, hogy láthatóvá váljunk. Várjuk természetesen a gyermekeket is, hiszen főként rajtuk keresztül tudjuk elérni a szülőket. Az idén szeretnénk laza csoportunkat egyesületté formálni, ami által lehetőség nyílik csoportunk létének és céljainak szélesebb körben való terjesztésére. Terveink között az ismeretterjesztés a legfontosabb, elfogadtatni azt az elvet, hogy már gyerekkorban kell kezdeni az elfogadás- befogadás oktatását. Mire a gyermek felnőtté, szülővé válik, tudja kezelni, ha a gyermeke különleges tulajdonságokkal rendelkezik. Célunk még felvenni a kapcsolatot külföldi társ csoportokkal, szervezettekkel.

lmbtqia.tamogatoszulok.hu@gmail.com

MAGYAR LGBT SZÖVETSÉG

A Magyar LGBT Szövetség a Magyarországon működő leszbikus, meleg, biszexuális és transznemű szervezeteket összefogó ernyőszervezet. A Szövetség célja, hogy elősegítse az LGBT szervezetek közötti kommunikációt és megteremtse az együttműködés és közös fellépés kereteit. Bár sokban különbözünk egymástól, mégis összeköt bennünket a társadalmi elutasítás, az előítéletek és a hátrányos megkülönböztetés közös mindennapi tapasztalata. A Szövetség legfontosabb tevékenysége a politikai döntéshozók befolyásolása a diszkriminatív jogszabályok eltörlése és az LGBT emberek szempontjaira érzékeny közpolitikák kialakítása érdekében. Emellett rendszeresen tájékoztatjuk a közvéleményt, kiadványokat jelentetünk meg, kutatásokat, képzéseket és kampányokat folytatunk. Tevékenységeinket a tagszervezetekkel és más szervezetekkel együttműködésben valósítjuk meg. A Szövetség munkáját az alábbi alapvető értékek mentén végzi: emberi jogok, sokszínűség, nyitottság, demokrácia, szakértelem.

tdombos@lmbtszovetseg.hu

MOZAIK

A Mozaik egy több mint 10 éves budapesti közösség, de tagjaink az ország minden részéről érkeznek. Elsősorban keresztény (keresztyén) csoport vagyunk, de egyetlen egyházhoz sem kötődünk, függetlenek vagyunk minden felekezettől. Közösségünk ökumenikus, ami igazán összetart bennünket, hogy mindannyian Istent keressük, legyen bármilyen a nemünk vagy szexuális orientációnk. Így közösségünk nyitott bárki előtt, hiszen mindannyian sajátos személyiséggel, gondolkodásmóddal közeledünk Istenhez, és mindannyian más és más módon éljük meg hitünket a mindennapokban. Közösségünk olyan tehát, mint egy mozaik: ahol a számtalan különböző, pici, színes részletből áll össze egyetlen, nagy kép. Hasonlóan áll össze tagjainkból a közösség egésze.

mozaik.honlap@gmail.com

SZEGEDI LGBT KÖZÖSSÉGÉRT CSOPORT

A Szegedi LGBT Közösségért Csoport egy közösségi szervezet, amely a leszbikus, meleg, biszexuális, transznemű, queer és interszex (LGBTQI) emberek érdekérvényesítését segíti. A csoport 2012-ben jött létre — akkor még Colorful Circles' World néven, majd 2016-ban vette fel a Szegedi LGBT Közösségért Csoport nevet. Fő célkitűzésünk, hogy Szegeden olyan befogadó légkört teremtsünk, amelyben minden LGBTQI-ember félelem nélkül, önmagát vállalva élhet. Szeretnénk hozzájárulni a társadalomban rögzült előítéletek lebontásához, a sokféleség értékékként való kezeléséhez. Helyi szinten szeretnénk elérni, hogy az LGBTQI-emberek és szövetség-

seik képesek legyenek az önszerveződésre és az összefogásra céljaik elérése érdekében.

info@szegedilmbt.hu

SZIMPOZION EGYESÜLET

A Szimpozion Egyesület 2002 márciusában alakult meleg és biszexuális fiatalok összefogásával. Egyesületünk célja az LGBT fiatalok közösségének szervezése emberi fejlődésük és jóllétük, társadalmi szerepvállalásuk érdekében. Célunk egyrésztől, hogy a magyarok többségének toleranciaszintjét növeljük az LGBT emberek iránt. Tesszük ezt ismeretterjesztő anyagok, információk, vitaestek, az internet és a média útján. Másrészt arra törekszünk, hogy az önmaguk elfogadásával küzdők életét megkönnyítsük, döntésüket segítsük. Célunk, hogy elfogadhassák saját identitásukat, és amennyiben úgy döntenek, akkor őszintén vállalhassák azt, elmondhassák otthoni, munkahelyi környezetüknek, és ezáltal megelőzzük, hogy esetleg a társadalom perifériájára szoruljanak vagy szenvedélybetegségek rabjai legyenek. Projektjeink a kéthetente megrendezett Szimpozion Klub, a Meleg Szemmel videoblog, a Labrisz Egyesülettel közösen szervezett Melegség és megismerés iskolai program. Bővebb információkért érdemes felkeresni a honlapunkat (melegvagyok.hu), ahova többek között LGBT témájú élettörténeteket is gyűjtünk.

szimpozionegyesulet@gmail.com

TRANSZVANILLA TRANSZNEMŰ EGYESÜLET

A Transzvanilla Transznemű Egyesület története 2006-ban kezdődött egy információs portál létrehozásával. 2010-től havi rendszerességgel szakértők előadásával és tematikus beszélgetésekkel tarkított találkozók jelentették a fő tevékenységi körét a közösségnek. Aztán 2011. november 20-án a Transznemű Emlékezés Napján Budapesten megalakult a Transzvanilla Transznemű Egyesület (TTE). Az Egyesület elsődleges célja, hogy egy olyan Magyarországot dolgozzon, ahol a transz, a dzsender-nonkonform és az interszex emberek tisztelt, elfogadott és látható tagjai a társadalomnak. Célunk ennek érdekében jogi, orvosi és társadalmi változásokat elérni, hogy ezzel javítsunk a transz, dzsender non-konform és interszex emberek mindennapi életminőségén.

szervezet@transzvanilla.hu

A KONFERENCIA TÁMOGATÓI:

MT M A G Y A R
P S Z I C H O L Ó G I A I
T Á R S A S Á G

mindennapi
pszichológia

